

Naprej velja
za Ljubljano:
za vse leto 6 gl. — kr. a. v.
za pol leta 3 „ 20 „ „ „
za čet. „ 1 „ 75 „ „ „
po pošti:
za vse leto 7 gl. — kr. a. v.
za pol leta 3 „ 60 „ „ „
za čet. „ 2 „ 5 „ „ „

Rokopisi se ne vračujejo.

NAPREJ.

Oglašila:
Za navadno dvestopno
vrsto se plačuje:
5 kr., ktera se enkrat,
8 „ „ „ dvakrat,
10 „ „ „ trikrat
natisne, veče črke pla-
čujejo po prostoru.
Za vsak tisk mora biti
kolek (štempelj) za 30 kr.
Vredništvo je na starem
trgu hišna št. 15.

Dopisi naj se blagovoljno frankirajo.

St. 66.

Ta list izhaja vsak torek in petek.

Tečaj I.

Še nekaj v zadevah „odprtega pisma.“

Poslal je bil, kakor je čestitim bralcem znano, gosp. N. iz Gorice „odprto pismo“ v 48. „Naprej“, ki je potem odgovoril temu pismu v 50., 51. in 53. listu. Hrvaški časniki so bili prestavili „odprto pismo“ in „odgovor“, kar hvaležni v misel jemljemo, ker to nam priča, da Hrvatje z mirno krvjó poslušajo naše mirne pogovore o važnej stvari, za katero gotovo mislijo, da bi celó tudi njim bila na veliko korist, ako bi se zasuknila tako, kakor je svetoval gosp. N. iz Gorice. Oglasil se je bil potlej še g. Ljudevit Tomšič v 58. in 59. listu „Napreja“, govoreč najbolj o slovniški strani tega brez dvoma nam in Hrvatom jako tehtnega vprašanja. Potem je še enkrat govoril sam gosp. N. v 61. in 62. listu našega časnika, dokazujoč, da ga pisatelj „Naprejevega“ odgovora ni povsod razumel, temuč podtikal mu marsikaj, česar „odprto pismo“ ni govorilo. Ker je bilo vredništvu dobro znano, da misel „odprtega pisma“ uže nekaj časa navdaja vzlasti nekatere mlaje domoljube med Slovenci, zato si je bilo postavilo za načelo natisniti vse, kar in od koder bi se mu kaj poslalo o tej stvari, in potem tudi nikoli ne skrivati svojih misli, ker ne želi družega, nego pospeševanja narodne omike in koristi Slovincem, ter lepe zloge z južnimi brati. Poznejše ni bilo od nobene strani med Slovenci več govora o goriškem „odprtem pismu“, zato smo se denes namenili nekoliko odgovoriti zadnjim besedam in nasvetom o tej reči. Bojimo se, odkrito moramo povedati, da ta spis morda ne ustreže vsem čestitim bralcem, posebno zato ne, ker se je uže toliko govorilo o našem jeziku, in ker ta sestavek devamo na čelo svojega lista, da-si ne bode ves političen, ampak po naravi tega vprašanja, o katerem se razgovarjamo, sem ter tje tudi jezikosloven. Ali prosimo, naj ne pozabijo čestiti bralci, da smo samo po kritičnem poti v jezikoslovji in v pisanji slovenske besede zadnji čas mnogo napredovali; naj ne pozabijo, da pri nas jezikovo vprašanje globoko seza v našo bodočnost, da ima torej gotovo zeló veliko tudi politično važnost, o čemur mislimo da ne dvomi nihče. Ni mi treba ponavljati uže tolikrat povedane resnice, da narod je potem še le potujčen, ko je izgubil svoje največe narodno blago — jezik; da si moramo Slovenci dan denes najbolj prizadevati, da se narodno izobrazimo, česar pa nam ni mogoče brez narodnega jezika; da nam veseli očitajo naši nasprotniki, da Slovani se celó sami med seboj ne umejo, in da jih poleg političnih zadev in poleg razne zgodovine razdružuje tudi še to, kar je drugim narodóm najtesnejša vez — jezik; ni mi treba opominjati, da se na jugu živoči Slovani zediniti ne moremo drugače nego po jeziku, česar gotovo jako potrebujemo, in da je poleg vseh teh vzrokov to vprašanje tako zeló važno in vredno najtanj-

šega premisleka, ker nam je skrbno paziti, da ne zasuknemo iz pravega pota sebi na kvaro, nasprotnikom našega prizadevanja pa na radost. Čemu bi o tej priliki razlagali, kakove so sicer naše politične zadeve, ker so dobro znane vsemu svetu, in ker o vsakej stvari dan denes tudi ni spodobno govoriti, kakor bi človek želel, kajti vedno visi na tenkej niti Damokljev meč tiskarnega zakona časnikarju nad glavó, ko piše in sestavlja svoj list. (Dalje prih.)

Dopisi.

Iz Ljubljane. 17. avgusta. —1—. 16. dan t. m. se je slovesno odprla kranjska čitalnica. Ta slovesnost je bila v resnici jako veličastna in prijetna. Uže sam program je bil zeló vabljiv; napravljeno je bilo vse tako lepó, da se je bilo čuditi. Uže tisti dan in tisto noč poprej so ljudje hiteli v Kranj od vseh strani, iz Koroške, Štajerske, celó iz Moravske itd., in v nedeljo jutro ob osmih je čitalnični tajnik mladi gosp. Šavnik izročil zastavo kranjskim pevcem v čitalnici, govoreč: „slavno društvo! Z veseljem lahko zapazi vsak rodoljub, da se čedalje bolj širi narodno petje po domovini naše slovenske zemlje, kar nam veselo priča, da se čedalje bolj zbuja narodna svest. Ni dolgo, kar se je ustanovilo tudi pri nas v Kranji društvo, ki se je namenilo posebno gojiti milo narodno petje. Vam čestiti gospodje, ki ste se udali temu namenu, izročam denes v imeni našega društva, kranjske čitalnice, to zastavo, katero boste nosili ob svojih izgrediv. Nikdar je ne zapustite, ampak svétu kažite, da ste sinovi matere Slave. Prejmite zastavo v znamenje pristrčne zahvale, ker ste uže tolikrat naše društvo razveselili z milimi pesmami. Zagotavljam vas, da vam bode naša čitalnica vedno zvesta podpor-nica, da pridete do svojega prelepega namena in izpolnite svojo častno nalogo. Zmirom torej prepevajte mile narodne pesmi, da v vsacem srcu obudite ljubezen do naroda. Samo to vam priporočam, naj bode vedno zloga med vami, ki imate isto pošteno misel, isto sree. Ogiblajte se razprtije zaradi malih reči, da iz iskriče ne bode plamena, ki razdene vso hišo.“ — Z veliko radostjo prejme zastavo pevski zbor in njegov praporček, ki je jo precej nesel pred veliko množico domačih in prišedših gostov ob tretjej četrti na deveto uro do Labor, četr-t ure od Kranja, da bi se tu slavno sprejeli pevci ljubljanskega pevskega zbora, ktere so ljubeznjivo pozdravili kranjski župan g. Lokar in mestna svétnika gg. Pleiweis in Holcer. V imeni ljubljanskega pevskega društva je izrekel zahvalo praporček g. France Videc. Na to sta se oba zbora postavila drug poleg družega, zastavi sta dela na križ, in množni ljubljanski zbor zagrmi: „Naprej zastava slave,“ kranjski zbor mu pa odgovori s pesmijo: „Hej rojaci,“ in potem se pobratita

oba zbora, krepko pojoča: „Hej Slovani!“ narod pa je klical: živeli in slava! Med potom nazaj v Kranj so do- nele krepke slovanske pesmi, in zastavi sti se shranili pri g. županu, od koder so ju zopet vzeli pevci po sv. maši, ki je bila ob enajstih, in nesli v čitalnico, kjer jih je čakala velika družba. Županova hčerka, gospodičina Marija Lokarjeva, stopi zdaj na oder, priveže lep, dragocén trak na ljubljansko zastavo, ljubeznjivo govoreča te-le besede: „čestiti gospodje! do- šla je meni čast, da vam denes izročam v imeni kranjskih do- morodok trak za prelepo zastavo, ktero so vam dale denes teden v ljubljanskej čitalnici za vaše zasluge domoljube ljubljanske gospé in gospodičine. Prosim vas, da ta mali darek, ki ga vam zdaj izročam, prejmete za znamenje izkrene zahvale, da ste v starodavno slovensko mesto Kranj prišli denes, ko se slovesno odpira naša čitalnica, da bomo tudi od vas slišali marsiktero lepo pesem, ki bode ogrevala naša srca. Ohranite nas v blazem spominu, in koder koli boste hodili z zastavo, okrašeno s tem trakom, oslavljajte z lepim petjem slovenski narod; pokažite, da ste vrli sinovi matere Slave, in da je vaše geslo: „Naprej zastava Slave!“ — Ko je bila tako lepo ozaljšana ljubljanska zastava, stopi g. R—r. pred društvo, ter se zahvali s temi navdušenimi besedami: „blage domorodke! Častni poklic mi je, da izrečem pristréno zahvalo v imeni vseh pevcev ljubljanske čitalnice. Ne bodem obšir- nejše govoril, kako smo se uže davno veselili denšnjega dneva; kako jako čislamo toliko čast, toliko domoljubje, da ste našej mladej zastavi pridružile tak biser. Prosim bi mor- al, da prizanesete našim majhnim, premajhnim zaslugam za dom in narod; ali povedati pa mi je, da se na ta krasni trak ne ozirajo samo naše oči, ampak da se k njemu obračajo tudi naša srca. Ko bode s podnebja naše domovine svitlo solnce razlivalo blagodejne žarke na to zastavo, bode nam znamenje, da takisto mili so tudi vaši občutki, da nam bode takisto tudi svetila vaša krasota v lepo bodočnost matere Slave: kadar bode pa nevihta tlačila slovenski narod; kadar bosta proti črnim oblakom vihrala zastava in ž njo trak, podarjen iz vaših nežnih rok, bosta nam oznanjevala, da so nemirna tudi vaša srca, ki čutijo z nami vred bližnjega sovražnika. Razodeti moram samo še eno misel, ktera nas denes posebno vse navdaja, to je, da bode ta trak trdna vez med stariim Kra- njem in belo Ljubljano; da naši in vaši pevci — zakaj bi ne rekel tudi pevke? — stopijo v združeno kolo domačega petja, ki naj bode zložno donelo po vsej predragej domo- vini, ter klicalo in budilo slovenske hčere in sinove. Tedaj še enkrat hvala za krasni spominek slovenske vzajemnosti in zlo- ge! Tisočkrat vam kličem: slava!“ — Po tem govoru je zopet navdušeno zadonela krasna pesem: „Naprej“, za njo „Pobratimija“ in „Hej Slovani!“ — O poldne je 142 gostov kosilo vkup na vrtu stare pošte okoli šest dolzih miz. Pevci so bili tako razdeljeni, da jih je bilo pri vsakej mizi nekoliko, in vsaka miza je najprvo zapela svojo pesem, ktero so po vrsti ponavljali pevci vseh miz, čedalje krasnejše peva- joč, kar se je nepopisno lepo slišalo. Ves dan so pokali možnarji, in napitnic je bilo toliko, da jih ni mogoče vseh naštetih; gotovo ni bil pozabljen nihče, kdor se trudi za bla- gost in omiko slovenskega naroda. Med gosti pa je bila taka lepa zloga, kakoršne želim na veke nam vsem! (Konec prih.)

Iz Trsta. 13. dan avgusta. III—P—II—. Prevzvišeni pod- pornik južno-slovanskega napredovanja in izobraževanja, dja- kovski vladika g. Strosmajer, bil je 6. dan t. m. prišel v Trst, kjer je menil ostati vsaj 14 dni, da bi se kopal v mor- skej vodi; ali vrnil se je 9. dan t. m. v Sisek zaradi preve- like vročine, ktero moramo uživati ubogi, v Trstu tako ali tako privezani ljudje. Moja stara mati so mi pripovedovali,

da o sv. Jakobu, ko pride taka vročina, da ptiči zeváje letajo, utrga vsaka vrana po pšeničen klasec, in odleti z njim na bož- ji pot tje notri v španjsko deželo k svetemu Jakobu v be- lej Galiciji. Kolikrat sem si uže letos mislil tudi jaz: ko bi le mogel izleteti iz Trsta s klascem v kljunu k svetemu Ja- kobu v belo Galicijo! Toda „stanú se svojega spomni, trpi brez mirú!“ — te besede me zopet vržejo, ko se uže mislim vzdigniti, da bi šel po pšeničen klasec. Vročina je torej iz Trsta pregnala tudi g. vladiko Strosmajerja, kterege so bili šli 7. dan t. m. v njegovo stanovanje v gostilnici „Hôtel de la Ville“ pozdravit v čitalničnem imeni naši gg. odborniki: Sorč, Tripković, Radjenković, Napret, Matko Bastjan in Šči- tomir Vilhar. Vsi so bili navdušeni njegovih zlatih besed in ljubeznjivega sprejetja. Po poldne sta ga dva naša gospoda spremila na hribec, na katerem stoji nad Trstom strelišče. Kraj mu je bil jako po godi. Drug dan (8.) je bila njegova prevzvišenost počestila našo čitalnico, ktera bi rada bila viso- cemu gostu na čast napravila kako slovesnost; ali nikakor se ni dalo, ker zaradi velike vročine zvečer ni prebiti v sobah, še posebno pa, če se več ljudi zbere. Lehko si je misliti, ka- ko nam je bilo žal, da ga prvič nismo nič mogli poslati, kakor je spodobno možu njegove visokosti, in drugič, da nas je tako naglo popustil.

Iz Zagorja na Pivki. 13. avgusta. A. D. — V ponedeljek (10. dan t. m.), ko ura odbije polnoči, in ko je torej uže vse mirno počivalo, naglo zaslišimo vpitje: „gori, gori!“ in o strah! vsa vas je bila uže tako razsvetljena, kakor po dnevi, predno se je bilo količkaj ljudi sešlo. Ker je ubogi kmet bil malo poprej požel in spravil svoje pridelke, zato so bili vsi skednji polni snopja in vsi odri polni sena, in tudi strehe so bile suhe, kakor žvah (kresilna goba); potem si je lahko mi- sliti, v kakej naglici je pogorelo 9 hiš s poslopji vred. V enej uri je bilo uže vse v ognji, ki se ni dal pogasiti, ker brez potrebe vode straje ubogi — pa kaj pravim ubogi? am- pak samo léni Zagorčan, kar se tega tiče. Da smo imeli več vode, gotovo bi se bilo dosti pripomoglo. Več ljudi, kterim je naša Pivka znana, slišal sem govoriti: le malo bi trebalo kopati, in toliko dobite vode, da vam ne poide v naj- večej suši. Váš ima sicer dva studenca, v kterih izvira vo- da iz stene (skale); ali vidi se, da naši predniki so nehavali kopati, ko se jim je le malo vode prikazalo. Voda pa tudi nima dovoljne luknje, da bi je proti moglo pritekati toliko, kolikor je potrebuje vsa vas. Povsod po obližji voda stoji pod zemljó, od koder udari na sto izvirkih, če le pade nekoliko dežja; ti izvirk pa zopet kmalo potem usehnó. Torej ne me- škajte, Zagorčanje! ne čakajte drugzega ognja, druge nesreče, ktera bi utegnila biti huja od prve; ampak požurite se, zbe- rite se, zložite vsak nekoliko novcev! Tisti, ki potrebujejo več vode, naj dadé več; kteri potrebujejo menj vode, naj dadé menj, pa si gotovo ob malih stroških napravite studenec, ki ne bode služil samo vam, temuč tudi vašim otrokom; ki ne usahne potem v največej suši, in tako vam gotovo ne bode trebalo po ½ ure daleč z vrči hoditi po vodo, kakor morate hoditi dan denes. Želel bi pa, da vam ne bi šel ta moj nasvet skozi uho v glavo in zopet skozi uho iz glave, ampak da za trdno sklenete poprijeti se tega, vsej vasi prevažnega dela, kadar opravite svoje kmetovanje. Vrnivši se zopet k ognju, moram povedati, da še nič ne vemo, kako se je zapalilo. Nekteri pravijo, da se je najprvo bil užgal nek dimnik; drugi trdijo, da je nalašč užgano; stare babe skržátke pa celó ro- géčejo, da je bila utrnena zvezda pala na streho in zatrosila ogenj — tisto noč so se namreč zvezde jako utrinale. — Uže mesec dni je, kar se ne čuje več za govejo kugo, ki je ene- mu izmed pogorelcev pobrala sedmero živinčet; menimo, da

nam Bog tudi ovce otme te neusmiljene morilke. Da sti pa goveja in ovčja kuga ista bolezen, to se je pokazalo tudi pri nas, ker je že nekoliko dni, kar je poginila neka krava, katero je bil cepil g. dr. Bleiweis, in druga dva vola so denes ubili, ker sta bila tako bolna, da bi gotovo ne bila čakala jutra. Nadjamo se torej, da bode cesta na Reko prihodnji teden odprta. Za kugo je v Zagorji sploh poginilo in ubitih bilo 30 goved in do 400 ovac, in prav denes je c. k. sodstvo v Bistrico poklicalo naše gospodarje, da prejmo povračilo za to veliko škodo. — Ako ne dobimo kmalo dežja, na Pivki vse zgori; sadje, ki je prav lepo kazalo, samo cépa z vej, ker se je tako posušilo, da imamo skoraj še same otinke; repe, korenja in zelja bode prav malo, ali pa čisto nič; korun, brez kterega Pivčan skoraj ne more prebiti, ostane droben, kakor lešniki, če ga dež ne pokrepča; tedaj prosimo Boga, da nam pošlje zdravega dežja!

Iz Štajersk. R. B. — I. Črtice o Prekmurcih in njihovem govoru. — Drdraje se pred dvema letoma in več meseci iz Cmureka na unem kraji Mure proti Radgoni na Prekmursko, ker je bila voda razdrila cmureški most, koder je bližnji pot, domislil sem se bil, da so bili ti kraji nekdanj slovenski, ker po deščicah ob cestah bereš vaška imena: Goschdorf, Unterrakitsch, Unterpurkla itd. — Ako bi hotel človek napisati kaj dostojnega o Prekmurcih ali ogerskih Slovencih — sami se imenujejo Slovène (imenovalnik) — moral bi globoko segniti v njihovo zgodovino, in zajeti vse zgodbe, ki razkladajo njihove razmere in razgrebajo njihovo osodo; toda nisem se namenil, in tudi ne morem povedati vsega, kar razkriva njihovo življenje in bivanje v sedanjih seliščih; naznaniti hočem samo toliko, kolikor je potrebno vsacemu Slovencu vedeti o njih, in o tej priliki tudi svojim bratom razložiti zlate slovniške ostanke, kateri so nam še malo znani. — Mi štajerski Slovenci zovemo Prekmurce na unej strani Mure v ogerske kraljevini živoče Slovence. To ime je pa navadno samo pri nas; neki jim tudi pravijo Bolehnéci, drugi ogerski Slovenci, sami pa si rekaajo Slovence. Pet precej velic in lepih slovenskih vasi je, predno se prestopi štajerska meja. V teh vaséh se prav lepó govori, kakor pri murskih poljancih; vendar pa ljudje uže po gosto občujejo z ogerskimi Slovenci, in končni „l“ izgovarjajo kakor „o.“ Ti vaščanje imajo vsako nedeljo in vsak praznik slovensko božjo službo v neke kapeli v Radgoni, kamor spada v župo (faro.) Celega pol stoletja jim ni bila podana milost, da bi se bili pogovarjali s svojim redovnim dušnim pastirjem, kjer njihov pokojni župnik se ni hotel ponižati in potruditi, da bi se bil naučil njih jezika. Te vasi so: Gorica, Zankovci, Dedonci, Žetinci in Potrna. Tri četrti ure hodá proti vzhodu od Radgone, kjer skoraj ničesa ne najdeš, kar se tiče slovenstva, dasitudi prodajalci, krémarji in trgovci vedó za mošnje po obližji bivajočih Slovencev, stopiš na zemljo, ki je našemu jeziku zarés klasična. Neka sveta groza obide človeka, ki je Prekmurce in njihov krasni jezik uže poprej poznal, kadar se njegova noga prvič dotakne tál, koder so uže od nekdanj naši dedje in prededje orali mastno zemljo, kopali gorice, prepevali starinske pesmi, mirno pripovedovali okoli ognjišča povesti svojih blazih sprednikov. Njih domovina nikakor ni odlučena od našega Slovenskega; ne deli nas Mura, ampak veže. Ti Slovenci brez kacega boljšega domačega učilišča pričakujejo blage roke pomočnice, ktera bi jih podpirala v pospeševanji duševne omike, in vcepljala jim narodno zavest. Le kak duhovnik niže vrste se trudi za narodnost le-teh Slovencev. Dobro četrť ure na levo od ceste, ki drži proti sv. Benediku, blizu štajerske meje, leži Cankova, uže nad 100 let stara župa (od leta 1754); Madjarji jej pravijo Hidegkut

od besede: hideg = zima, mraz, in kut = studenec, od koder je nemško ime Kaltenbrunn. Kakor skoraj po vseh, posebno gorskih župah, tako je tudi tod mnogo, malo da ne polovica protestantov, ki lepo živé s katoličani brez kacega prepira ali sovraštva, ker nikomur ne snujó neprilik ali spletek. Gosp. župnik je iskren Slovenec; prebira marljivo naše časnike, in dobro mu je znano vse naše slovstvo. Prekmurci „gospodinji“ pravijo „sokačica“, kakor se po Hrvaškem „kuharju“ pravi „sokač“; drugi jej tudi pravijo „vrtinja“, pa ne iz besede „vrt“, ampak to je skrčeno iz nemškega „wirth“ s končnico „inja.“ Po učilnicah se zadnjih deset let otroci podučujejo po slovenski; do 1850. leta pak so se madjarili, kakor je sploh dobro znano. Učiteljev je precej iz naših krajev. Za prva *) je bila z učenjem velika težava, ker se je moralo prestopiti od madjarskega pravopisa, v katerem so Prekmurci spisavali knjige, na slovenski pravopis; ali nekoliko se je ta nadlega uže poravnala, dasitudi so učilnice po teh krajih še v zibeli. Z učilniškimi knjigami je tudi težava, kakor povsod, ker tudi pri nas je v njih vse polno obličnih in snovskih napák. Čisto slovenska so vaška imena, kakor se umeje samo ob sebi, toda samo narod jih ima v svojem golcu, zapisanih pa nikjer ni najti, ampak vidiš jih pokvarjene s tujimi oblikami, često pa tudi slabo predstavljene, kakor n. pr. pri nas v ljutomerskeji župi: „Noršinci“ = Urschendorf, „Babinci“ = Wagendorf, „Stročja ves“ = Schützen-dorf, „Stójinci“ = Steindorf. itd.

Važnejše dogodbe.

Ljubljana. Denes (18.) se praznuje cesarjevo rojstvo. Sinoči je vojaška banda godla po mestu; davi so topovi pokali na gradu in oznanjali slovesnosti, ki so navadne ta dan.

— 15. dan t. m. so ljubljanski strelci med slovesnostjo na strelišči poslali Nj. veličanstvu v Frankfurt telegram, v kterem so presvitlemu cesarju razodeli svojo udanost. Grof Crenneville je odgovoril, da je to Nj. veličanstvu bilo všeč.

— 16. dan t. m. ob tretjej četrti na 8. uro zvečer se je bila v hiši Ignacija Brenceta v Gradišči vnela drvnica, v kterej je obilo imel dosti vrednega suhega lesa stolar Petrovčič. Ogenj se je po noči zadušil, ker ni bilo sape.

— Te dni je prišel na svitlo 3. del Miklošičevega staroslovenskega slovarja.

Zagorje na Pivki. Po sodnej cenitvi je ogenj prizadel 9072 gld. 75 kr. škode.

V Olševku pri Kokri je 12. dan t. m. ob polu štirih po poldne pogorelo 12 hiš in cerkev. Zavarovani so bili samo trije gospodarji. Vnelo se je, ker je med pritkavanjem nekdo v stolpu vrgel od sebe tléčo žveplenico, ki je potem užgala. Zvonovi so popadali iz stolpa; zgorelo je tudi nekaj prascev.

Dunaj. Avstrijski odgovor o rusko-poljskeji zadevi je uže 12. dan t. m. šel z Dunaja v Petrograd.

— Nj. veličanstvo je odšlo 13. dan t. m. ob enajstih po noči po zapadneji železnici. V Saleburgu je bil 14. dan zajetek, in kosilo o poldne v Monakovem, potem pa je šel pot čez Ulm, in 14. dan zvečer je bilo Nj. veličanstvo uže v Frankfurtu.

— Z Nj. veličanstvom so šli v Frankfurt gg.: grof Crenneville, tisočnik pl. Latour in grof Fünfkirchen; g. grof Rechberg, minister vnénjih oprav se je 15. dan pridružil med Ulmom in Stuttgartom.

— Dokler ne bode na Dunaji Nj. veličanstva, bode opravljal g. nadvojvoda Rajnar vladne reči.

*) od 1850. leta.

— Odgovori vseh treh zapadnih držav ruskej vladi so se presojevali in pretresali v Parizu, Londonu in na Dunaji, in potem so šli zopet vsak posebej na Rusko, da bi vsi kmalo prišli v Petrograd. Francozki odgovor je šel 11. in angleški 12. dan t. m. — tedaj tačas, kadar avstrijski — v Petrograd, kamor utegnejo priti 16. dan t. m. — Avstrijski odgovor zahteva, da obvelja že večkrat v misel vzetih 6 nasvetov; da se napravi shod, v katerem se ne zbere samo 5 velicij držav; da se kmalo rusko-poljska reč dene v red.

— „Presse“ piše 13. dan t. m., da je na Dunaji bil po-čil glas, da je g. nadvojvoda Ferdinand Maks vzel meksikanski prestol, in da obišče francozkega cesarja, kadar se Nj. veličanstvo Franc Jozef povrne iz Frankfurta.

— V podučno svetovalstvo so izvoljeni profesorji iz Prage gg.: dr. Brinc, Löschner, Reuss, Vesely in Koristka.

— „Wanderer“ piše, da se državni zbor na Dunaji zopet prične 9. dan septembra meseca.

Česka. 10. dan t. m. je bilo zopet preiskavanje v Pragi, v stanovanji pisatelja Jožefa Baraka, ki je bil tačas na kmetih; ali ni se nič dobilo. Pišejo, da so iskali neko osebo, ki je bila te dni prišla iz Krakova v Prago.

— Prve dni oktobra meseca začne v Pragi izhajati česki časnik za tiskarje; imenoval se bodo „Veleslavin.“

— Časnik „Politik“ svetuje, da bi se na dogovor v Prago ali v Zagreb zbrali vsi, kateri so prijatelji, ali kateri se drže zgodovinskih pravic.

Ruska. Beremo, da ruska vlada misli radovoljno dati ustavo vsemu ruskemu carstvu, pa ne zato, ker jo silijo zapadne države, temuč, ker vidi sama, da to je edini pot, po katerem bi se utegnili Poljaci umiriti in zopet spraviti z Rusijo.

— „Presse“ pripoveduje, da bi utegnila ruska vlada stopiti v zvezo z Washingtonom. Ako bi se ta rusko-amerikanska zveza res napravila, potem bi se čudno zaplelo poljsko in meksikansko vprašanje.

— Carica pojde septembra meseca najbrže v Jeruzalem.

Poljska. Beremo, da je po vsej Poljske razposlan nek ruski razglas, v katerem obeta ruska vlada Poljakom samoza- konje, ako prenehajo boj, ki do zdaj še ni obrodil nikakoršne koristi, ki se pa tudi ne more nadjati podpore od drugih vlad.

— „Fkf. J.“ pripoveduje, da poljska narodna vlada je v rokah necega odbora dvanajstih, ki se imenuje „skrivni osrednji odbor.“ Kadar kdo izmed le-teh dvanajstih odskoči, brž izvolijo drugega na njegovo mesto, in med seboj imajo izbrane tri, ki ukazujejo, česar je treba, vendar so ostalim devetim odgovorni.

— 5. dan t. m. po noči je bila že zopet vznemirjena vsa Varšava, ker je bilo na necem vrtu izpuščenih 5 raket, za katere se pa zopet ni zvedelo, kdo jih je metel. Uže nekaj dni popisuje v Varšavi po hišah skrivna poljska narodna vlada vse moške od 18. do 40. leta starosti; enako dela tudi ruska vlada, in primeri se, da poljski popisovalci komaj odidó, in uže pridejo popisovat ruski uradniki.

— 4. in 5. dan t. m. so Rusi zmogli pri Krasnem Stavu.

— „Czas“ pripoveduje, da so vporniki pri Janovu na Lublinskem pod Krysinskim zmogli Ruse, ki se pa vendar posebno dobro otepljejo po Mazovskem. Tačanovski ima obilo vojske pri Kališu; na Bugu pri Dubienki so tudi vporniki zmogli.

— Ruska četa je hotela iz Litve prišedši pri Serenynu prekoračiti Nemen; toda Lubič je jo zgrabil in razkropil.

Angleška. Pišejo, da si v zadnjem času prizadeva Angleška, da bi se Avstrija in pijemonška vlada toliko približali, da bi se več med seboj ne bali napadov.

Francozka. Cesar Napoleon je pri svojem odhodu iz Vichy-ja v Pariz knezu Čartoryskemu svetoval, naj bode

pokojen on in njegova stranka; da je on (Napoleon) vedno želel in še želi blagosti poljskej zemlji, pa da so ga njegovi zvezniki popustili na polu pota.

— Najprvo je bilo odloženo, da bi se ob godu cesarja Napoleona bila v Parizu imela peti pesem o polske osvoboditvi, zdaj pak se je ta reč premenila, in pesem, koja bode pēta, ima naslov: Francozka in Meksiko.

— Časniki pravijo, da Napoleon meksikansko cesarstvo nadvojvodi Ferdinandu Maksu ponuja zato, da bi se mu Avstrija umeknila iz Benečije, ktero misli potem dati Viktorju Emanuelu, in kraljestvo obēh Sicilij bi dobil ali princ Napoleon ali pa morda celó princ Murat.

Pruska. „Europe“ govori, da je pruski kralj naročil svojemu sinu kraljeviču nastopniku, naj razloži bavarskemu kralju, v kako premislila vredno stanje ga je delo povabilo Nj. veličanstva Franca Jožefa. Pruski kralj bi utegnil dati na svetlo razglas vsem Nemcem.

Danska. Kralj Juri pojde konci tega meseca od doma na Grško.

Frankfurt. Beremo, da Nj. veličanstvo presvitli cesar Franc Jožef je prišlo 15. dan t. m. ob štirih po poldne v Frankfurt po hanavskej železnici.

— Svobodno mesto Frankfurt na vladarskem zboru zastopa njegov prvi župan dr. Müller, svobodno mesto Bremen pa senator Duckwitz; Hamburg in Ljubek se nista še oglasila. Hanoveranski kralj in hesenski volēci knez pride gotovo v Frankfurt.

— Kakor pišejo časniki, imela bi se nemška zveza tako preobraziti, da bi zakone dajala: 1) vladarska zbornica; 2) ljudska zbornica, v ktero bi prišli poslanci vseh nemških držav. Izvrševanje (executive) bi imelo zvezno voditeljstvo sedmih glasov; v njem bi Avstrija prvosedovala, in pri voditeljstvu bi tudi bila Pruska in še druga država, ktero bi izvolile vse države. Avstrija bi dala 120 poslancev. — Vladarski zbor bode v zveznem poslopji. Povabilo sta prišla tudi Lippe-Schaumburg in Waldeck.

Turška. Avstrijski prebeg, Mihael Lattas, ki se zdaj imenuje Omer paša, leži na smrtni postelji. Nogé in roké mu otēkajo, z njegovo vodó pa je zmešan gnoj neprijetnega duha. Uže 14 dni leži na svojem posestvu Kučuk Časme pri marmorskem morji. — V Trebinji so Turkinje zeló razkačene na kristijane, ker jih je bilo pred 3 meseci 62 zaprtih, ki so se bile vdeležile, ko se je razdevala trebinska učilnica. Nek turški komisar je prišel v Trebinje, da bi pričó kristijanov in Turkov razglasil carsko pismo (ferman) o ravnopravnosti med kristijani in Turki.

Amerika. V Novem Jorku izhajajoči listi so jako srditi na to, kar Francozje počenjajo v Meksiku in tudi zato, da se je razglasilo meksikansko cesarstvo, ker menijo, da se zdaj misli Napoleon do dobrega združiti z jugom.

— Novi Jork. Obsedanje ostroga Wagner-ja so za zdaj odložili. V Akapulki pričakujejo 10.000 Francozov, ki so bili namenjeni za meksikanske loke.

Dunaj 17. avgusta. — Nadavek (agio) srebru 10.75.

42]

Oznanilo.

Precej pod spodnjimi Poljanami nasproti vrta kmetijske družbe je na prodaj vrt sub rkčf. št. 26/1 „na Poljanah“ s poslopjem vred, ki ima streho iz opék (ziegel) in okna z omrežjem. Kaj več se o tem zvé v sladkornici (zuckerfabrik) pri vratarji.

[1